

การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 1 – 3 ในโรงเรียนเครือข่ายผลิตครูสู่ความเป็นเลิศ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

Development of a Literacy Learning Management Curriculum for Grade 1 – 3 Students in a Network of Teacher Production for Excellence in Mae Hong Son Province

ดร.คมศิลา ประสงค์สุข¹ รองศาสตราจารย์ ดร.ประพนธ์ ธรรมไชย² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินัยไชย วงศ์ญาติ³ ดร.ณัฐพร จักรวิเชียร⁴
นางหทัยภัทร เสาวรัตน์⁵ นายพงศ์กร ทิพย์ปัญญา⁶ นายวีรวิทย์ ปิยะนนทศิลา⁷

Dr.Komsin Prasongsuk¹ Assoc. Prof. Dr. Prapun Thammachai² Asst. Prof. Dr.Winai Chawongyart³ Dr.Nattporn Chugwichean⁴
Mrs.Hathipat Saowart⁵ Mr.Pnognkorn Thippanya⁶ Mr.Weerawit Piyanonthasin⁷

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ 2) สร้างและพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ 3) หาประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ กระบวนการพัฒนาหลักสูตร มี 4 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ ประกอบด้วย การศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวิจัยเชิงสำรวจ และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 2) การจัดทำร่างและสร้างหลักสูตร การอ่านออกเขียนได้ ซึ่งเป็นหลักสูตรการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 และเอกสารคู่มือประกอบการใช้หลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตรการอบรม โดยกำหนดพื้นที่ศึกษากับโรงเรียนเครือข่ายผลิตครูสู่ความเป็นเลิศของจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 9 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 รวมจำนวน 120 คน และ 4) ประสิทธิภาพผลการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรการอบรมโดยประเมินผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงหลักสูตรการอบรมฉบับสมบูรณ์

คำสำคัญ: หลักสูตร, การจัดการเรียนรู้, การอ่านออกเขียนได้

¹อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

¹Course teacher in Bachelor of Education Program in Elementary Education Mac hong son College Chaing Mai Rajabhat University

²อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

²President Chaing Mai Rajabhat University

³คณบดีวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน

³Dean of Mac hong son College Chaing Mai Rajabhat University

⁴ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

⁴Assistant to the President Chaing Mai Rajabhat University

⁵ครูโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน

⁵Teacher of Demonstration School Chaing Mai Rajabhat University Mae hong son Campus

⁶หัวหน้าภาควิชาวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

⁶Head of the Department of Science Mac hong son College Chaing Mai Rajabhat University

⁷รองคณบดีวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

⁷Associate Dean of Mac hong son College Chaing Mai Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมลล์: ดร.คมศิลา ประสงค์สุข, kom4886@gmail.com

รับเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2564 แก้ไข 2 เมษายน 2564 2564 ตอรับ 4 เมษายน 2564

ผลการวิจัย พบว่า

1. หลักสูตรการอบรมมีองค์ประกอบที่สำคัญ 7 องค์ประกอบ คือ ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร การอบรม หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัด และประเมินผล ผลการประเมินด้านความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ครูผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจด้านผู้วิจัย และด้านผู้เรียนในระดับมากที่สุด ด้านเอกสารหลักสูตรครูผู้สอน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนสรุปได้ดังนี้
2. ผู้เรียนมีผลการพัฒนาฝึกทักษะการอ่านออกเขียนได้ โดยผลการทดสอบปรากฏว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถด้านการอ่านออกเขียนได้ของผู้เรียนหลังทดลองใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนทดลองใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระการเรียนรู้ภาษาไทย จากการทดสอบหลังการทดลองใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The Purposes of this research were to 1) Study the elements of literacy learning management 2) Create and develop a curriculum for writing learning management 3) Find the effectiveness of writing learning management. The curriculum development process consists of 4 steps: 1) study elements of literacy learning management. Contains the study of documents Related research, survey research and interviewing experts 2) drafting and creating literacy courses This is a literacy learning management course in grade 1-3 and documentation for using the curriculum. 3) Trial of the training course. The study area was defined with 9 schools, a network of teacher production for excellence in Mae Hong Son Province. The sample group consisted of 120 students in primary school grades 1-3, semester 1, academic year 2020, totaling 120 students and 4) effectiveness of learning management Literacy To examine the quality of the training course by assessing the results of the learners, the satisfaction of the relevant persons, and then using the information obtained to improve the complete training course.

The results of the research were as follows:

1. The training curriculum has seven important components: the importance of training curriculum development, principles, objectives, subject content, learning management process. Media and learning resources Measurement and evaluation the results of the satisfaction assessment of the stakeholders Overall, it is at a high level. And when considering each aspect, it was found that the teachers involved were satisfied with the researcher. And the learner at the highest-level Teacher curriculum documents Their satisfaction was at a high level. The results that occurred with the learners were summarized as follows.
2. Learners have results in developing literacy skills. The results showed that the average of the learners' literacy score after the course was significantly higher than before the trial at the .05 level.
3. Average of academic achievement scores Thai language learning materials the post-trial test was statistically significantly higher than the pre-test at the .05 level.

Keywords: Curriculum, Learning Management, Literacy

ภูมิหลัง

ประเทศไทยในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งในระบบสังคมโลก ได้ปรับเปลี่ยนแนวคิดในการพัฒนา โดยกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ได้จัดทำขึ้นในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดกันมากขึ้นโดยได้น้อมนำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 – 11 เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงเกิดภูมิคุ้มกัน และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน ในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ครั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำบนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 ตลอดจนประเด็นการปฏิรูปประเทศ นอกจากนี้ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนทั้งในระดับกลุ่มอาชีพ ระดับภาคและระดับประเทศในทุกขั้นตอนของแผนฯ อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องเพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้งร่วมจัดทำรายละเอียดยุทธศาสตร์ของแผนฯ เพื่อมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน” การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จึงเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาพร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง 5 ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมขณะเดียวกัน ยังได้กำหนดแนวคิดและกลไกการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลที่ชัดเจนเพื่อกำกับให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีทิศทางและเกิดประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย ครูจึงมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้เยาวชนพัฒนาทั้งทางด้านปัญญา บุคลิกภาพและช่วยให้เยาวชนมีความสำเร็จในชีวิต ทุกประเทศจึงหาทางส่งเสริมการศึกษาให้มีคุณภาพ มีมาตรฐาน เพราะการจัดการเรียนรู้เป็นบทบาทหน้าที่หลักที่สำคัญในวิชาชีพครู กิจการพัฒนามาตรฐาน ภาวะผู้นำด้านการจัดการเรียนรู้ ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องตามนัยแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ตลอดจนพิจารณาถึงการยกระดับคุณภาพการศึกษาของชาติที่ยั่งยืนต่อไป ดังนั้นการฝึกอบรมมีความสำคัญอย่างมากเพื่อส่งเสริมให้พัฒนาศักยภาพของบุคคล (Goldstein), 1993, p. 342) ได้เสนอแนวคิดว่าหัวใจของการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ซึ่งตอบสนองต่อความจำเป็นในการฝึกอบรมที่แท้จริง 2) แนวทางการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้าอบรมหรือที่เรียกว่า หลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม และความจำเป็นในการฝึกอบรม 3) โครงการบริหารงานฝึกอบรมที่รัดกุมและละเอียดครบถ้วน ดังนั้น การฝึกอบรม จึงเป็นกระบวนการในอันที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อันจะเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม (กรีซ อัมโกชน, 2545, หน้า 14 – 16) ดังนั้น การแก้ไขปัญหาคำอ่านเขียนภาษาไทย หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ อ่านไม่คล่องเขียนไม่คล่อง ในขณะนี้ปัญหาระดับนี้ที่ครูผู้สอนทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนภาษาไทยต้องร่วมมือร่วมใจแก้ไขเพื่อให้เยาวชนผู้เป็นอนาคตของชาติ มีการพัฒนาหรือได้รับการแก้ไข ปัญหา ด้วยเหตุที่ว่า หากเยาวชนของเราอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ การเรียนรู้สรรพวิชาต่าง ๆ ก็ย่อมจะมีติดมน เพราะทักษะ

การอ่านเขียนเป็นทักษะพื้นฐานจำเป็นในการรับสาร ส่งสาร นอกเหนือจากทักษะฟัง ดู พูด ซึ่งผู้เรียนจำเป็นต้องใช้ใน ชีวิตประจำวัน เพราะภาษาไทยเป็นเครื่องมือสำคัญที่ผู้เรียนจะใช้ในการแสวงหาความรู้ในโลกกว้างได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด (เมธี ปิยะกุล, 2559, หน้า 4)

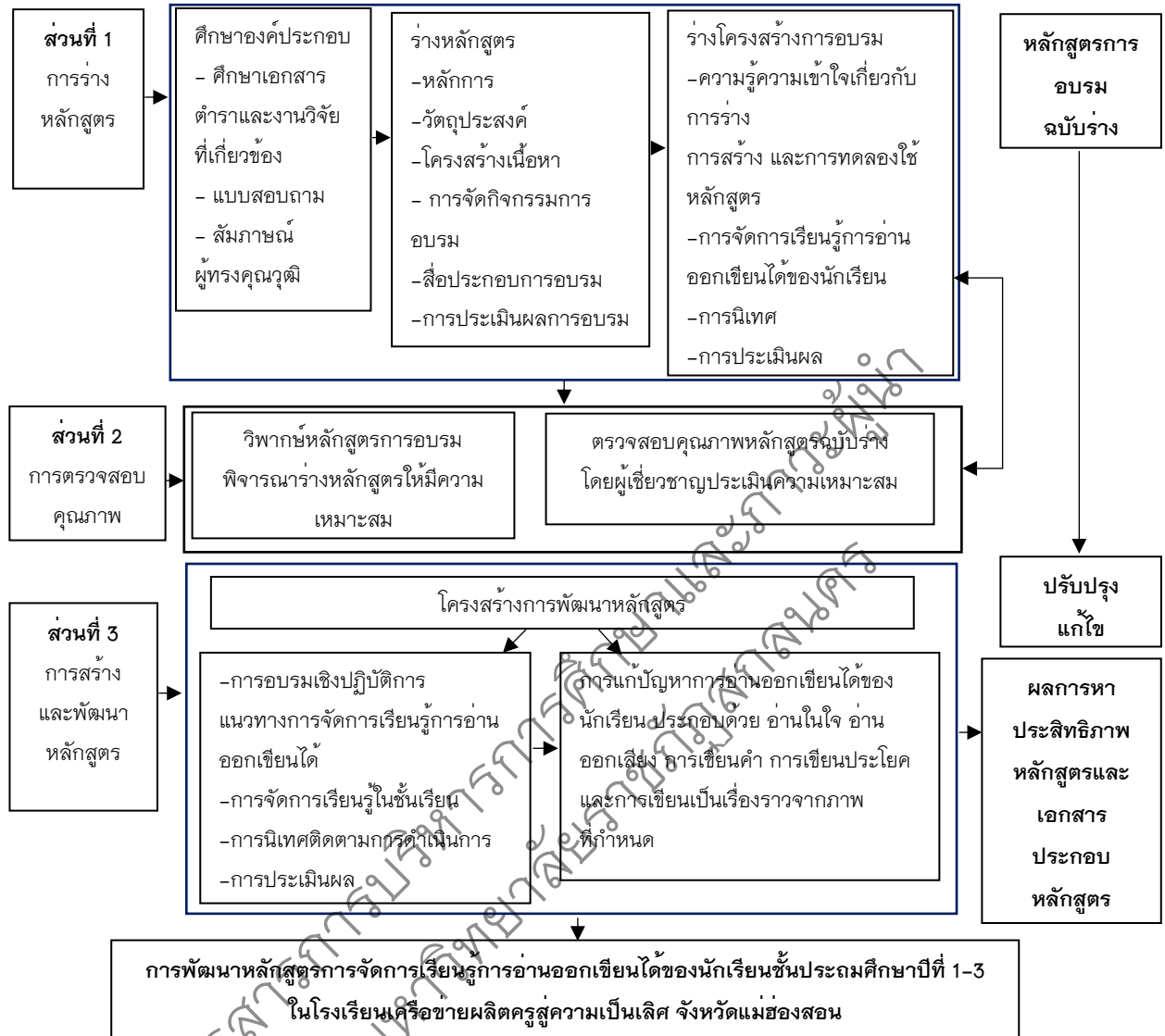
คำถามการวิจัย

1. การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 มีลักษณะอย่างไร จะสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ ได้หรือไม่ และนักเรียนมีพัฒนาการ การอ่านออกเขียนได้เป็นอย่างไร
2. การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 มีขั้นตอนหรือวิธีการสร้างและพัฒนาหลักสูตรการอบรมอย่างไร
3. การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ในโรงเรียนเครือข่ายผลิตครูสู่ความเป็นเลิศจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีผลการประเมินเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. ศึกษาองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียน เครือข่ายผลิตครูสู่ความเป็นเลิศจังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. สร้างและพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ในโรงเรียนเครือข่ายผลิตครูสู่ความเป็นเลิศจังหวัดแม่ฮ่องสอน
3. หาประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ในโรงเรียน เครือข่ายผลิตครูสู่ความเป็นเลิศจังหวัดแม่ฮ่องสอน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 358 คน จากจำนวน 9 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในโรงเรียนเครือข่ายผลิตครูสู่ความเป็นเลิศ จังหวัดแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 50 คน จากจำนวน 9 โรงเรียน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 39 – 43)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในโรงเรียนเครือข่ายผลิตครูสู่ความเป็นเลิศจังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรด้านการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในโรงเรียนเครือข่ายผลิตครูสู่ความเป็นเลิศจังหวัดแม่ฮ่องสอน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลผลการประเมินความคิดเห็นของครูที่มีต่อหลักสูตรการอบรม ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลลัพธ์ และด้านผลกระทบ
2. เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้เข้ารับการอบรม
3. เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลลัพธ์ และด้านผลกระทบ ของครูผู้เข้ารับการอบรม โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าเฉลี่ยค่อนแคะแล้วนำมาแปลความหมายแล้วเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้ (ธำนิษฐา ศิลปจักร, 2550, หน้า 76 – 77) ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเห็นด้วยปานกลาง ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเห็นด้วยน้อย ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเห็นด้วยน้อยที่สุด
2. วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม และนักเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าเฉลี่ยค่อนแคะแล้วนำมาแปลความหมายแล้วเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 99 – 100) ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ศึกษาองค์ประกอบ ด้านการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในโรงเรียนเครือข่ายผลิตครูสู่ความเป็นเลิศจังหวัดแม่ฮ่องสอน
 - 1.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านออกเขียนได้ เพื่อศึกษาองค์ประกอบและกำหนดกรอบแนวคิดในศึกษารูปแบบการอ่านออกเขียนได้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 การบันทึกเสนอหัวหน้าภาควิชา สังคมศาสตร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ออกสำรวจข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 48 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1
 - 1.1.1 ปัญหาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน ประกอบด้วยพฤติกรรมที่แสดงออก ดังนี้ คือ อ่านในใจ อ่านออกเสียง การเขียนคำ การเขียนประโยค และการเขียนเป็นเรื่องราวจากภาพที่กำหนด
 - 1.1.2 แนวทางการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ การพัฒนาในระดับบุคคล โดยการพัฒนาดตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ โดยใช้กระบวนการดังนี้ คือ การอบรม การนิเทศ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการศึกษาต่อ

1.2 ผลการสอบถามเพื่อให้ครอบคลุมองค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ ทั้ง 5 องค์ประกอบ คือ การกำหนดนโยบายและมาตรการ การขับเคลื่อนสู่ความยั่งยืน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การกำกับ นิเทศ และติดตาม การประเมินผลและปรับปรุง พบว่า องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในโรงเรียนเครือข่ายผลิตครูสู่ความเป็นเลิศจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.28$, S.D. = 0.26, 85.58%) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด คือ ($\bar{x}=4.81$, S.D. = 0.24, 96.11%)

1.3 สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ข้อเสนอแนะและยืนยันองค์ประกอบเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็นด้านการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ ปรากฏผล ดังนี้

1.3.1 สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็นเร่งด่วน คือ การยกระดับคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาให้นักเรียนให้มีความสามารถในการอ่านออกเขียนได้

1.3.2 การจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ ครูผู้สอนควรจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้สื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการจัดกิจกรรม

1.3.3 ควรจัดให้มีการอบรมหรือพัฒนาบุคลากรครู โดยเฉพาะการเสริมสร้างการอ่านออกเขียนได้ในช่วง ชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3) เพราะเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ เพื่อให้ครูสามารถนำไปใช้ปฏิบัติจริงในชั้นเรียน และเกิดผลต่อผู้เรียนคือการอ่านออกเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. สร้างและพัฒนารูปแบบด้านการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในโรงเรียนเครือข่ายผลิตครูสู่ความเป็นเลิศจังหวัดแม่ฮ่องสอน

2.1 ผลการร่างหลักสูตร ประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ 0 องค์ประกอบ ดังนี้

2.1.1 หลักการของหลักสูตรการอบรม เป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ หลักการ และแนวทางหรือทิศทางในการ ดำเนินงานการพัฒนาหลักสูตรการอบรมให้สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เป็นกฎกำหนดวัตถุประสงค์ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ และผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อผู้เข้ารับการอบรมได้นำไปปฏิบัติจริงในการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในโรงเรียนเครือข่ายผลิตครูสู่ความเป็นเลิศจังหวัดแม่ฮ่องสอน

2.1.3 โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตรการอบรม เป็นการกำหนดเนื้อหาสาระมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ในรูปกิจกรรม มีการกำหนดขอบเขตของเนื้อหาสาระ เวลาที่ใช้ เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการอบรม

2.1.4 การจัดกิจกรรมการอบรม ประกอบด้วยหลักการจัดการอบรม และกระบวนการอบรมด้านการ จัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในโรงเรียนเครือข่ายผลิตครูสู่ความเป็นเลิศ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

2.1.5 สื่อประกอบการอบรม เป็นการกำหนดสื่อประกอบการอบรมที่หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับ เนื้อหา กิจกรรมการอบรม

2.1.6 การประเมินผลการอบรม เป็นองค์ประกอบที่ชี้ให้เห็นว่า การนำหลักสูตรไปใช้นั้น บรรลุตาม วัตถุประสงค์หรือไม่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2.2 โครงสร้างการอบรม ประกอบด้วย

2.2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการร่าง การสร้าง และทดลองใช้หลักสูตร การประชุมเชิงปฏิบัติการ ภายใต้อบรมการเรียนรู้ชุมชนวิชาชีพ ด้านการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 – 3

2.2.2 การจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3

2.2.3 การนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3

2.2.4 การประเมินผล การจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3

2.3 ผลการตรวจสอบคุณภาพร่างหลักสูตร ได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรการอบรมการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในโรงเรียนเครือข่ายผลิตครูสู่ความเป็นเลิศจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้เข้าร่วมวิพากษ์หลักสูตรการอบรมได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.3.1 หลักสูตรการอบรมควรแยกองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยให้เห็นชัดเจน

2.3.2 แนวการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ควรเป็นเล่มเดียวกันเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ของครูผู้สอนและนักเรียน

2.3.3 กิจกรรมการอบรม ควรเน้นการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ผู้เรียน โดยจัดกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้สามารถนำองค์ความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนอย่างจริงจัง

2.4 การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3

ในโรงเรียนเครือข่ายผลิตครูสู่ความเป็นเลิศจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่พัฒนาขึ้นมีโครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย 4 กิจกรรม คือ 1) อบรมเชิงปฏิบัติการแนวทางการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน 12 ชั่วโมง 2) การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน 20 ชั่วโมง 3) การนิเทศติดตามการดำเนินการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ 4 ชั่วโมง 4) การประเมินผล 6 ชั่วโมง โดยผลการประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตรการอบรมในภาพรวม มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.12) ทุกด้านมีความเหมาะสมในระดับมาก เอกสารประกอบหลักสูตรการอบรม โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.06) โดยคู่มือหลักสูตรการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด นอกนั้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการหาประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในโรงเรียนเครือข่ายผลิตครูสู่ความเป็นเลิศจังหวัดแม่ฮ่องสอน

3.1 ผลคะแนนความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในโรงเรียนเครือข่ายผลิตครูสู่ความเป็นเลิศจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่เข้ารับการอบรม คะแนนจากการประเมินความรู้ ก่อนอบรม จงกคะแนนเต็ม 20 คะแนน ($\bar{x} = 10.50$, S.D. = 2.22, 52.50%) และคะแนนจากการประเมินหลังอบรม ($\bar{x} = 18.20$, S.D. = 1.14, 91.00%)

3.2 ผลการนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 โดยรวมมีระดับปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{x} = 4.60$, S.D.=0.08) และรายการนิเทศทุกรายการมีการปฏิบัติอยู่ระดับมากที่สุด

3.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ก่อนและหลังเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ผลการประเมินหลักสูตรการอบรม สรุปได้ดังนี้

3.4.1 ผลการประเมินหลักสูตรการอบรม ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลลัพธ์ และด้านผลกระทบ พบว่า ผู้เข้ารับการอบรม มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรการอบรมทุกด้าน โดยรวมว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.12) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความคิดเห็นว่า ด้านผลลัพธ์ และด้านผลกระทบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.06)

3.4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 พบว่า ผู้เข้ารับการอบรม มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรการอบรมการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 โดยรวมว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$, S.D. = 0.19)

3.4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทยและนักศึกษาจิตอาสา สาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน ตามหลักสูตรการอบรมการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในโรงเรียนเครือข่ายผลิตครูสู่ความเป็นเลิศจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า นักเรียน มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$, S.D. = 0.19) แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เรียนตามแนวการจัดการจัดการเรียนรู้อ่านออกเขียนได้ของครูและนักศึกษาจิตอาสา สาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน ผู้เข้ารับการอบรมตามหลักสูตรการอบรมการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 สามารถพัฒนาตนเองให้อ่านออกเขียนได้อย่างแท้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในโรงเรียนเครือข่ายผลิตครูสู่ความเป็นเลิศจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีข้อค้นพบซึ่งนักวิจัยอภิปรายผลจำแนกออกเป็น 2 ประเด็น

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในโรงเรียนเครือข่ายผลิตครูสู่ความเป็นเลิศจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยดำเนินการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรด้านการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในโรงเรียนเครือข่ายผลิตครูสู่ความเป็นเลิศจังหวัดแม่ฮ่องสอน

2. ผลการประเมินหลักสูตรการอบรม อภิปรายผล ได้ดังนี้

2.1 ผลการประเมินหลักสูตรการอบรม ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลลัพธ์ และด้านผลกระทบ พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการประเมินหลักสูตรการอบรมที่พัฒนาขึ้น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.12)

2.2 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรการอบรมที่พัฒนาขึ้น ครูมีระดับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$, S.D. = 0.19) และนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$, S.D. = 0.19) สรุปได้ว่าการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความสุข มุ่งเสริมสร้างผู้เรียนให้มีทักษะการอ่านออกเขียนได้ ตลอดจนมุ่งหวังให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ครูจึงเป็นบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับกิตติยวดี บุญซื่อและคณะ (2540, หน้า 2 – 5) ที่มีแนวคิดที่ว่าเด็กจะมีความสุขเมื่อได้เรียนกับครูที่เข้าใจเขา ร่วมคิดไปกับเขาและสามารถจูงใจเขาให้ตื่นตัวไปกับบทเรียนแต่ละบท ให้สนุกกับกิจกรรมแต่ละขั้นตอนให้เขามีกำลังใจที่แจ่มใสแสวงหาความรู้ใหม่ มาแลกเปลี่ยนกัน และให้มีความรักต่อสิ่งที่เรียน ต่อเพื่อน ต่อครู และต่อธรรมชาติที่แวดล้อม ให้มีศรัทธาต่อการดำรงชีวิต และให้รู้จักสร้างความหวังเพื่ออนาคตของตน และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 2) ที่ว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก

ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษา ตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

หลักสูตรด้านการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ในโรงเรียนเครือข่ายผลิตครูสู่ความเป็นเลิศจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาครูผู้สอนภาษาไทยให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ ซึ่งมีเอกสารสำคัญ คือ หลักสูตรการอบรม เอกสารประกอบหลักสูตรการอบรม ครูผู้สอนต้องศึกษาคู่มือและดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทเชิงพื้นที่

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรจะมีการพัฒนาหลักสูตรอบรมครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นต้น

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรสำหรับนักเรียน เช่น การอ่านรู้เรื่องและสื่อสารได้ การอ่านเชิงวิเคราะห์ การเขียนเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน การเขียนเพื่อสร้างจินตนาการและความบันเทิง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กิตติยวดี บุญซื่อและคณะ. (2540). *ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา.
- กรีซ อัมโภชน. (2545). *การสร้างหลักสูตรและโครงสร้างฝึกอบรม*. กรุงเทพฯ: เอกสารประกอบการบรรยายในการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารงาน ฝึกอบรม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ. (2550). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. กรุงเทพฯ: วิดีโอเฮอร์พรินท์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สิริวิริยาสาน.
- เมธี ปิยะกุล. (2559). *เทคนิคการประเมินโครงการ*. กรุงเทพฯ: งานดี.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *รายงานการศึกษานวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหาการอ่านการเขียนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- Goldstein. (1993). *Formal and Functional aspects of cognitive development*, In D. Elkind & j. H. Flavell (Eds), *Studies in cognitive development*. New York: Oxford University Press,